

[Fogh Rasmussen]

der tror, at indeksslån er billigere end traditionelle lån. »Ingenting kommer af ingenting – undtagen lommeuld«, som Storm P. engang så viseligt har sagt det, og præcis på samme måde er det med indeksslån. Prisen for de lave startydelse er en løbende opskrivning af lånets ydelse og lånets restgæld efter udviklingen i forbrugerpriserne. Set over et låns samlede løbetid betaler den, der har lånt penge ved et indeksslån, det samme i renter og afdrag som den traditionelle låner – eller mere – når der tages hensyn til inflation og skat.

Men, siger regeringen så, det er jo helt frivilligt, folk kan selv bestemme, om de ønsker indeksslån. Det er selvfølgelig rigtigt, så længe vi taler om nybyggeri, og jeg vil da også godt sige, at vi kan i og for sig ikke indvende noget imod frivillige indeksslån til nybyggeri af ejerboliger, erhvervsbygninger osv. Det er jo bare det samme som at sige, at nu kan realkreditinstitutterne få lov til at udbyde den samme type lån, som det allerede i dag står enhver frit for at aftale. Det frie marked må så afgøre, om der er basis for indeksslån. Men det er vigtigt at få sagt, at frivillige indeksslån er ingen løsning på noget som helst.

Jeg tvivler egentlig på, at der er ret mange, som vil optage et indeksslån til finansiering af f. eks. et parcelhus. Hvis man regner på det, vil man se, at sammenlagt vil et indeksfinansieret parcelhus koste 30–40 pct. mere end et traditionelt finansieret hus, når der tages hensyn til inflation og skat. Og så er det endda forudsat, at disse indeksobligationer kan sælges til kurs 100. Der er ingen garanti for, at det kan lade sig gøre på et frit marked. Her kunne man jo stille det spørgsmål til regeringen: er det sådan, at regeringen har truffet aftaler med mulige købere af indeksobligationer? Der har jo stået en hel del at læse i dagspressen om den sag, og det er vel lidt uklart, hvad regeringen egentlig har tænkt sig, hvilke aftaler regeringen egentlig har truffet, hvis den overhovedet har truffet aftaler med mulige købere af indeksobligationer. Jeg vil da gerne spørge regeringen, om der er truffet sådan nogle aftaler, og hvad de aftaler i givet fald går ud på.

Et forhold, der også gør det dyrt, er, at indeksslåne vil gøre det endnu dyrere at få pantebreve eller få lån i pengeinstitutterne til at dække forskellen fra det, man kan få i

realkreditlån, og så til det, man skal give for sit hus. Dertil kommer, at det i praksis er helt umuligt at slippe af med et indeksslån. Det er umuligt at slippe af med et indeksslån, bordet fanger, også selv om inflationen pludselig begynder at tage fart. Jeg tvivler på, at ret mange vil betale den merpris for at slippe billigere i starten.

Regeringens tilbud om indeksslån til byggeriet vil ikke sætte mere byggeri i gang, og derfor er det ingen hjælp til den betrængte byggebranche.

Som et særligt tilbud til økonomisk betrængte landmænd tilbyder regeringen en form for gældssanering ved hjælp af indeksslån. Der er her tale om den særegne form for frivillighed, at landmanden får valget mellem et indeksslån eller en konkurs. Sådan må vi egentlig læse forslaget. Regeringen har stort set intet at tilbyde landbruget ud over indeksslån. Indeksslån løser ikke betrængte landmænds økonomiske vanskeligheder. Det er der fire grunde til.

For det første forbedrer indeksslån ikke landbrugets grundlæggende mangel på rentabilitet, som i første række skyldes for høje omkostninger. De giver højst en midlertidig likviditetsletelse.

For det andet er netop landbruget med de stærkt svingende indkomster uegnet til indeksfinansiering. Det er jo umuligt at finde en indeksregulering, der på én gang tager højde for en forskellig indtjening hos en svineproducent, en kornproducent og en bedrift med malkekvæg.

For det tredje kommer landmændene selv til at betale hele gildet. Regeringen har opfundet en særlig konstruktion, en såkaldt reguleringsfond, som skal dække gabet mellem udviklingen i forbrugerpriserne og udviklingen i landbrugets salgspriser, eller hvilket indeks man nu vil anvende. Men landmændene skal selv skaffe midlerne til fonden ved, at de bliver pålignet en særlig præmie, som altså bare gør indeksfinansieringen endnu dyrere.

For det fjerde kan indeksslåne kun bruges til refinansiering af den gæld, som ligger under 70 pct. af ejendommens værdi. Den virkelige tyngende gæld ligger jo typisk netop uden for de 70 pct., men den kan altså ikke komme i betragtning og blive saneret i medfør af denne lovgivning.